

**A Magyarországi Bahá'í Közösség történetének és nemzetközi
jellegének vázlatos összefoglalója**

Készítette: a Magyarországi Bahá'í Közösség
Országos Szellemi Tanácsa

2011

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló	3
I. Fogalmak, szóhasználat és gyakorlat; nyelv	5
II. A bahá'í hit	6
III. Források a bahá'í hit magyarországi történetéhez.....	10
IV. A bahá'í hit története Magyarországon, 1852-2011	11
Az első említések és az első hívő	11
1913: 'Abdu'l-Bahá budapesti látogatása	11
'Abdu'l-Bahá és Vámbéry Ármin	13
A bahá'í hit tanítói Magyarországon az 1920-as 30-as években	14
Az első hívő 1920 után; szimpatizánsok, segítők	15
Az első magyar nyelvű bahá'í könyv, J. E. Esslemont: Bahá'u'lláh és az új korszak.....	15
Az első budapesti bahá'í közösség és a hitélet; az első Helyi Szellemi Tanács megválasztása.....	16
A háború utáni újrakezdés, és a közösség betiltása 1950-ben.....	19
Az 1960-s évektől máig.....	20
V. A bahá'í hit nemzetközi jellege, a Bahá'í Nemzetközi Közösség	23
Független kinyilatkoztatott vallás	23
A bahá'í világgözösség számokban	23
Nemzetközi tevékenység.....	24
Társadalmi elkötelezettség	24
Vallásközi tevékenység	25

Összefoglaló

A bahá'í hit 1844-ben Iránban alapított új független kinyilatkoztatott vallás, saját Szent Könyvekkel, istenképpel és pozitív erkölcsi tanításokkal. Alapítója Bahá'u'lláh, Kinek tanítása szerint elérkezett az emberiség kollektív nagykorúvá válásának ideje, ezért Isten a korábbi Vallásalapítókra építve most egy olyan tanítót küldött el, Akinek a vallása az egységet, az emberiséget, a Föld és a vallások egységét állítja tanítása középpontjába.

A bahá'í hitben nincsen papság. A közösséget helyi, országos és nemzetközi szinten kilenc fős, választott testületek vezetik.

A közösségi élet keretét a Tizenkilenc Napi Ünnepe (a bahá'í hitnek külön naptára van 19 darab 19 napos hónappal), és a kilenc Szent Nap határozzák meg.

A bahá'í hívők életének szerves része a napi ima, a Szent Íratok olvasása, az évenkénti böjt, illetve társadalmi szinten az emberiség szolgálata. A társadalom alapjának a házasságot és a családot tekintik. A munka fontossága abban fejeződik ki, hogy Bahá'u'lláh azt az istentisztelet rangjára emelte.

A bahá'í hit előírásai szerint a hívők engedelmeskednek azon állam törvényeinek, ahol élnek.

Mivel útmutatásaink szerint a Hit Isten ajándéka az emberiségnek, a közösség nem kér állami támogatást hitéleti tevékenységéhez. A kapott 1%-ból társadalmi-gazdasági fejlesztési programokat, illetve jótékonyági célokat támogat.

A bahá'í hit 1913 óta van jelen Magyarországon. Ebben az évben látogatott hazánkba 'Abdu'l-Bahá, hitünk Alapítójának, Bahá'u'lláh-nak a fia. Vámbéry Ármin a Vele való találkozás után felvette a bahá'í hitet: őt tekintjük az első hívőnek.

A komolyabb vallási tevékenység az 1920-as évek második felében indult el, mikor főként amerikai bahá'íok érkeztek Budapestre a hitet tanítani. Nyelvismeretük miatt elsősorban a budapesti értelmiség körében kezdték el tevékenységüket. Az 1930-as években kialakult első közösség tagjai szinte kivétel nélkül zsidó származásúak voltak. Beindult a közösségi élet, nyilvános előadásokat tartottak, könyvet adtak ki. A csoport 1937-től kezdve rendőri felügyelet alatt, egyre nehezebb körülmények között működött. 1939-re a hívek száma ettől függetlenül már elegendő volt ahhoz, hogy megalapíthassák a bahá'í hit helyi szintű vezető szervét, a budapesti Helyi Szellemi Tanácsot. Sajnos a bahá'í hit felvétele nem mentette meg a hívőket a deportálástól, a koncentrációs táborból.

A háború után visszatértek megindították a közösségi életet, és 1948-ban újra megválasztották a budapesti Helyi Szellemi Tanácsot. A közösséget 1950 végén betiltották. Ettől kezdve a hívők csak egyéni szinten élhették meg hitüket. Nagy részük 1956-ban elhagyta Magyarországot.

Az újrakezdés ismét nagyon nehéz körülmények között indult el. A régi közösségből csak két hívő maradt, és az ismert körülmények miatt a bahá'í hit tanítása is nagyon nehéz volt. Az újrakezdésben nyugatról visszatért magyar hívők, majd az 1970-es, és főleg az 1980-as években nyugati bahá'íok segédkeztek.

A budapesti Helyi Szellemi Tanács 1990-ben került újra megválasztásra. Az országos közösség vezető szervét, az Országos Szellemi Tanácsot 1992. április végén választották meg először. A közösség fejlődése azóta is töretlen.

A bahá'í világgözösség a Britannica 2003-as évkönyv (Britannica yearbook 2003) szerint bolygónk *földrajzi értelemben* a kereszténység után második legelterjedtebb vallási közössége, amely több mint ötmillió tagot számlál. Több mint 170 országban működnek országos vezető testületek. A világgözösségben több mint 2000 nép, nemzetiség és törzs tagjai vannak jelen, irodalmat több mint 800 nyelvre fordítanak. A közösségben mindenki egyenrangú. A bahá'í hitben ismeretlen a faji, vallási, nemi, bőrszín vagy tanultsági szint szerinti megkülönböztetés.

A Bahá'í Nemzetközi Közösség 1948 óta van jelen az ENSZ-ben, és jelentős társadalmi-gazdasági fejlesztési tevékenységet folytat mind nemzetközi, mind az egyes országok szintjén. A társadalom erkölcsi fejlődését mindenki előtt nyitva álló, vallástól függetlenül látogatható, általános erkölcsi alapelveket taglaló foglalkozásokkal szolgálja.

A Hit tanításainak alapvető részét képezi a vallások egyenrangúsága; a közösség tagjai tevékeny részt vállalnak a vallásközi párbeszédben.

I. Fogalmak, szóhasználat és gyakorlat; nyelv

A bahá'í közösségben a **vallás megnevezésére** a *bahá'í hit* kifejezést használják, utalva arra a bensőséges, személyes kapcsolatra, amely a hívők és Isten között létezik. A vallás szó elsősorban hivatalos érintkezésben használatos.

További megnevezések a közösségen belül: *Isten Ügye, az Ügy, a Hit, a hit*.

A bahá'í hit nem használja a térítés kifejezést, és kizár mindenféle erőszakos elemet a vallás növekedéséből. Azt a tevékenységet, amikor az embereket megismertetik a bahá'í tanításokkal, *tanítás*-nak nevezik.

Azok, akik rövidebb időre elmennek más helyre, esetleg országba a bahá'í hitet *tanítani, az utazó tanítók*. Ha hosszabb ideig tartózkodnak más országban, *úttörők*, mert úttörő munkát végeznek a Hit érdekében.

A Hit utolsó egyszemélyi vezetője, Shoghi Effendi a húszas és ötvenes évek között célzottan küldött ki egyes kiemelkedő bahá'í személyiségeket bizonyos országokba a Hitet tanítani.

A Hitbe való belépést nem kíséri formalizált szertartás: keresztelés, stb. Elég hozzá, hogy valaki kimondja magáról, hogy bahá'í. Ez a *kijelentés* (angol: declaration).

A közösség tagjait egymás között leggyakrabban *barát*-nak nevezik.

A bahá'í hit nem áll egyedül a vallások sorában azzal, hogy nincsen keresztény értelemben vett papsága. A vallás integráns részét képezi a bahá'í **Igazgatási Rend**, mely két részből áll:

- a közösség ügyeit helyi, országos és nemzetközi szinten irányító választott testületek: a *Helyi Szellemi Tanácsok, az Országos Szellemi Tanácsok, és az Igazságosság Egyetemese Háza*, valamint
- az egyéni és közösségi problémák megoldásában helyi és országos szinten segítő *Segédtestületek és Tanácsosok*. Az ő feladatuk tanácsok adása a bahá'í Szent Iratok és tanítások fényében. A bahá'í hit korai időszakában a Hit egyszemélyi vezetőit az *Ügy Kezei* segítették.

Az Igazgatási Rend a XX. század első felében épült ki. Jelenleg a világ több mint 170 országában működnek Országos Szellemi Tanácsok, a Helyi Szellemi Tanácsok száma mintegy 12.000.

Amíg egy országban még kicsi a közösség, **egy másik ország segíti** az ottaniakat. Ezt a feladatot Magyarország esetében a második világháborúig az Egyesült Államok bahá'í közössége, a hatvanas évek elejéig a Németországi és az Ausztriai Országos Szellemi Tanács együtt, attól kezdve 1992-ig, a Magyarországi Országos Szellemi Tanács megválasztásáig az Ausztriai Országos Szellemi Tanács egyedül látta el.

A bahá'í hit nemzetközi szinten az angolt használja, mint közvetítő nyelvet.

II. A bahá'í hit

A bahá'í hit Perzsiában 1844-ben alapított független vallás. Születését mind a keresztény, mind a muszlim világban kiterjedt millenista messiásvárás és reménykedés előzte meg. Az iszlám mindkét ágában meglévő, egy megígért nagy reformer vagy vallásalapító (Mahdi/Qá'im) eljövételét hirdető várakozások beteljesedéseként 1844. május 23-án a Báb (a.m. Kapu – eredeti neve: Siyyid 'Alí-Muhammad, 1819-1850) bejelentette, hogy Ő az, Akire a hívők ezer éve vártak. Fellépése kiváltotta az iráni siita papság elkeseredett ellenállását, mert tanítása szerint eljövételével megszűnt azok hatalmának jogi alapja. A Báb először az iszlám reformját hirdette meg, majd 1848-ban, túllépve ezen, kinyilatkoztatta, hogy egy teljesen új vallást hozott a világba. Megváltoztatta a házasság, válás, bűjt és ima törvényeit, és meghirdette a nők egyenjogúságát. Háromévi viszonylagos szabadság után a Bábót bebörtönözték, majd 1850-ben kivégezték. Néhány év leforgása alatt az új hit húszezer követője halt vértanúhalált olyan körülmények között, melyek párhuzamait a korai keresztények kínzásaiban találhatjuk meg. A Báb tanításainak visszatérő és központi gondolata egy Nálánál sokkal hatalmasabb új vallásalapító (*Man-Yuzhiruh'u'lláh – Az, Akit Isten ki fog nyilvánítani*) eljövételének a megjövedölése volt, Akit Isten a „kilencedik esztendőben” „Bahá Napjában” fog megnyilvánítani.

A bahá'í hit alapítója, Bahá'u'lláh (a.m. Isten Dicsősége – eredeti neve: Mírzá Husayn-'Alí Núrí, 1817-1892), a Báb egyik kiemelkedő követője volt. A bábí korszak kilencedik esztendejében, 1852-ben egy szörnyű teheráni börtönben misztikus élményben volt része, melyben Isten kinyilvánította neki, hogy Ő az, akinek eljövételét a Báb megjövedölte.

Bahá'u'lláh-t 1852 végén az akkor a Török Birodalomban lévő Bagdadba száműzték. Az ekkoriban kinyilatkoztatott munkáiban elsősorban Isten és ember kapcsolatáról, a vallás természetéről, a vallások egymásra épüléséről, valamint misztikus kérdésekről tanított. Sokat foglalkozott keresztény és muszlim témák magyarázatával is. 1863 májusában a perzsa hatóságok folyamatos ármánykodásai miatt a törökök először Konstantinápolyba, majd az év végén Edirnébe (régii magyar nevén: Drinápolyba) száműzték tovább. Elindulása előtt, 1863 áprilisának végén jelentette be hivatalosan is a követőinek, hogy Ő a Báb által megjövedölt Megígért. Edirnéből intézte leveleit kora nagy uralkodóihoz, amelyekben felszólította őket a fegyverkezési verseny abbahagyására, arra, hogy béküljenek ki egymással, és így teremtsék meg egy békés világ alapjait. Arra is figyelmeztette őket, hogy ha nem hallgatnak Rá, irtózatoss háborúk fognak következni.

1868-ban a Török Birodalom legszörnyűbb börtönébe, a szentföldi Akkóba száműzték családjával együtt. Ott két évet töltött tomlócban, majd élete végéig a városban, illetve annak környékén élt háziőrizetben. Ebben az időszakban kinyilatkoztatott munkái (legfontosabb a *Kitáb-i-Aqdas - a Legszentebb Könyv* -, a bahá'í hit törvénykönyve) elsősorban a közösség megszervezésével és a közösségi és egyéni életet szabályozó törvények kinyilatkoztatásával foglalkoznak. 1892. május 29-én hunyt el az Akkó melletti Bahjí-i udvarházban. Ott található sírja ma a bahá'íok legfontosabb zarándokhelye.

Bahá'u'lláh végrendeletében a közösség vezetését, valamint Írásai kötelező érvénnyel történő magyarázásának jogát legidősebb fiára, 'Abdu'l-Bahá-ra (a.m. *Bahá szolgája* – 1844-1921) hagyta. Először fordult elő a világ vallástörténetében, hogy egy nagy vallás Alapítója megkérdőjelezhetetlenül és írásban meghatározta, hogy halála után ki kövesse, mint a közösség vezetője. Ezzel, valamint azon keresztül, hogy kizárólag Fiát hatalmazta fel arra, hogy Írásait kötelező érvénnyel magyarázza, elejét vette az egyházszakadásoknak.

Bár nem vallásalapító, a bahá'íok 'Abdu'l-Bahá-t tekintik annak a makulátlan példaképnek, Akihez hasonló életvitelre minden hívőnek törekednie kell. 'Abdu'l-Bahá 1892-

től 1921-ig, megújuló üldöztetések közepette állt a növekvő bahá'í közösség élén. Az addig elsősorban Iránban összpontosuló közösség az Ő idejében kezdett el más országokban is gyökeret verni (Egyesült Államok, Anglia, Németország, Ausztria). 1911 és 1913 között két nagy nyugati körutat tett. Meglátogatta az Egyesült Államokat, valamint számos nyugat-európai országot, és a Teozófiai Társaság volt elnökének, Stark Lipótnak a meghívására 1913 áprilisában felkereste Budapestet is. Az első világháború alatt mezőgazdasági programot szervezett a szentföldi szegények ételmezésére.

'Abdu'l-Bahá végrendeletében a közösség vezetését, valamint Bahá'u'lláh tanításainak és az Ő magyarázatainak kötelező érvényű értelmezési jogát legidősebb unokájára, *Shoghi Effendi*-re (1897-1957) hagyta. Shoghi Effendi idejében, alakult ki a bahá'í hit egyházigazgatási rendje.

A bahá'í hitben nincsen papság. A közösséget helyi és országos szinten kilencfős, évente választott testületek vezetik. Az ún. Helyi és Országos Szellemi Tanácsok testületi felelősséggel tartoznak a közösségek vezetéséért. Őket munkájukban tanácsadók (helyi szinten a Segédtestületi Tagok, országos szinten a Tanácsosok) segítik. Bahá'u'lláh és 'Abdu'l-Bahá útmutatásai alapján Shoghi Effendi kezdte el a bahá'í hit Világközpontja épületeinek építését a szentföldi Haifa városában.

Shoghi Effendi elhunytával megszakadt a Bahá'í Szent Család leszármazási vonala. A közösség vezetését nemzetközi szinten 1963-ban egy, Bahá'u'lláh és 'Abdu'l-Bahá írásaiban, valamint Shoghi Effendi magyarázataiban már részletesen kifejtett, azonban Shoghi Effendi elhunytáig csak előkészített, de meg nem választott kilencfős testület, az *Igazságosság Egyetemese Háza* vette át. Azóta az Igazságosság Egyetemese Háza a bahá'í világgözpont legfőbb vezető testülete. Kilenc tagból áll, akiket ötévente választanak az Országos Szellemi Tanácsok. Székhelye Izraelben, Haifában található.

A bahá'í hit egy új kinyilatkoztatott független vallás. Megjelenése az emberiség kollektív nagykorúvá válásának kezdetét jelzi. A Bahá'u'lláh által a világba hozott tanítások küldetése, hogy az embereket átvezesse ebbe az állapotba. A nagykorúság egy olyan társadalom megteremtését igényli, amely nem kérdőjelezi meg a korábbi lojalításokat (család, közösség, haza), hanem ezek mellé beemel egy negyedik szintet, az emberiség, a Föld iránti lojalitást. Ha az emberek felismerik lényegi egységüket, akkor tudnak majd egy, a mainál sokkal jobb és emberibb társadalmat létrehozni. Ez a világ, az „ezeréves ország” képe, a bahá'í hitben is megtalálható, igen konkrét formában. A bahá'í közösség feladata, hogy segítse ennek létrejöttét.

Bahá'u'lláh tanítása szerint csak egyetlen Isten létezik. Nincsen zsidó, keresztény, muszlim, bahá'í Isten. Isten az emberiséget egy csak általa ismert úton vezeti. Ennek az útnak az egyes állomásai az egyes nagy világvallások, amelyek mindig a következő mintegy ezer esztendőre jelölik ki a világ fejlődésének a fő irányát.

A nagy vallásalapítók (Ábrahám, Mózes, Krishna, Buddha, Zoroaszter, Jézus Krisztus, Mohamed, a Báb és Bahá'u'lláh – 'Isten Fiai', bahá'í terminológiával a 'Megnyilvánulások') ugyanazon egy igaz Istentől szállnak alá, és mindig az emberiség adott fejlettségi szintjének megfelelő tanításokat adnak a követőknek. Saját maguk nem istenek, de végtelenül többek, mint az egyszerű emberek.

A nagy vallási rendszerek mindig két gondolatsor köré épülnek. Az egyik a nagy szellemi alaptanítások (vö. Tízparancsolat), amelyek minden nagy vallásban ugyanazok. A másik a társadalmi tanítások, amelyeket a Vallásalapító egy bizonyos időszakra adott követői számára. Mivel az évszázadok folyamán az emberek újraértelmezésével az eredeti tanítások fénye mindig megkopik és relatív erejük csökken, szükség van arra, hogy Isten ezeket időről időre megújítsa. Ez az oka annak, hogy Isten miért küld el a világba mintegy ezer évenként

egy újabb világvallást. Az emberiség fejlődésének története végeredményben a vallások, közelebbről a Vallásalapítók egymásra épülő tanításainak a története.

Bahá'u'lláh szerint minden vallásnak van egy alaptanítása, amire a tanításrendszere felépül. A bahá'í hit központi gondolata az egység, a világ, az emberiség és a vallások egysége.

A bahá'í tanítások szerint az ember különleges helyet foglal el a földi teremtésben. Az emberben Isten tulajdonságai látens módon vannak jelen, azokat ki kell bontani és felszínre kell hozni. Ezt az erkölcsös és lelkileg tiszta élet segítségével lehet elérni. Az ember feladata az evilági életben azoknak a lelki szerveknek és érzékszerveknek a kifejlesztése, amelyekre a túlvilágon lesz szüksége. Bahá'u'lláh az evilági élet állapotára az anyaméh hasonlatát alkalmazza: a magzat nem tudja, miért kell végtagokat, szemet, fület, stb. növesztenie, de ha azok nélkül születne bele a világba, sérült lenne. Hasonlóképpen kell nekünk is magunkban kifejlesztenünk a pozitív isteni tulajdonságokat (szeretet, megértés, lelki béke, stb.), mert ezek nélkül nem tudunk optimálisan fejlődni a túlvilágon. Az isteni tulajdonságokat elsősorban a nevelés folyamatában lehet felszínre hozni.

Ez utóbbi kijelentés egyszersmind a teremtés céljának megfogalmazása is: az ember azért teremtett, hogy „visszatükrözze Isten dicsőségének nagyságát”¹, és hogy megismerje és imádjja Istent: „*Tanúságot teszek, ó, Istenem, hogy azért teremtettél, hogy megismerjelek és imádjalak Téged...*”²

Isten az embert szeretetből teremtette, és ez az a kapocs, ami az embert Istenhez fűzi. A szeretet gondolata áthatja az egész teremtést, és az embert is. Az ember a szereteten keresztül éli meg a saját emberségét.

A bahá'í hívők életének szerves része a napi ima, a Szent Íratok olvasása, az évenkénti böjt, illetve társadalmi szinten az emberiség szolgálata. A társadalom alapjának a házasságot és a családot tekintik. A munka fontossága abban fejeződik ki, hogy Bahá'u'lláh azt az istentisztelet rangjára emelte.

A közösségi élet keretét a Tizenkilenc Napi Ünnepe (a bahá'í hitnek külön naptára van 19 darab 19 napos hónappal), és a kilenc Szent Nap határozzák meg.

A kilenc Szent Nap közül a legfontosabbak a Naw-Rúz (újév – március 21), valamint az április 21 – május 2 közötti Ridván-időszak (ejtsd: rezván), amelynek első, kilencedik és tizenkettedik napja (április 21, 29 és május 2) Szent Nap. A közösségek Ridván első napján választják meg a helyi közösségek vezető szerveit, a Helyi Szellemi Tanácsokat, és a Ridván-időszak egyik hétvégén az Országos Szellemi Tanácsokat.

A bahá'í tanítások részét képezi a tanácskozás, egy sajátos problémamegoldó módszer, melyet a hívők mind egyénileg, mind közösségi szinten használnak a felmerült kérdések megvitatására és a legjobb megoldás megtalálására.

A bahá'í világközösség a Britannica 2003-as évkönyv (Britannica yearbook 2003) szerint bolygónk földrajzi értelemben a kereszténység után második legelterjedtebb vallási közössége, amely több mint ötmillió tagot számlál. Több mint 170 országban működnek

¹ Gyöngyszemek, XXXIV:1

² Bahá'í imák, Budapest, 2007, 4. oldal

Országos Szellemi Tanácsok. A Helyi Szellemi Tanácsok száma mintegy 12.000.³ A világközösségben több mint 2000 nép, nemzetség és törzs tagjai vannak jelen, irodalmat több mint 800 nyelvre fordítanak. A közösségben mindenki egyenrangú. A bahá'í hitben ismeretlen a faji, vallási, nemi, bőrszín vagy tanultsági szint szerinti megkülönböztetés.

A Bahá'í Nemzetközi Közösség 1948 óta van jelen az ENSZ-ben és támogatja annak munkáját. A Bahá'í Nemzetközi Közösség, mint nemzetközi civil szervezet évek óta irodát üzemeltet az ENSZ New York-i és genfi, valamint az Európai Unió brüsszeli központjában.

A bahá'í hit követői a világ legtöbb országában háboríthatatlanul gyakorolhatják vallásukat.⁴ Ez alól szomorú kivételt képeznek az iszlám világ egyes országai, ahol elnyomásnak és üldöztetésnek vannak kitéve. A legpregnansabb példa Irán, amelyben a bahá'í hit születése óta (1844) mintegy húszezer hívőt gyilkoltak meg szervezett és spontán pogromokban vagy koholt vádak alapján, és a közösséget a mai napig üldözik.⁵

³ Részletesebb statisztikát a http://bahai-library.com/bolhuis_bahai_statistics_2001 ad, bár az adatsor 2001-ig lezárul. A Helyi Szellemi Tanácsok számában történő visszaesés az Indiában végbement közigazgatási reform eredménye, mikor ezrével vonták össze a településeket.

⁴ Írország, Ausztrália és az Egyesült Királyság magasrangú elismeréséről bővebben: <http://www.bahai.hu/new/?tag=kormanyzati-elismeres>

⁵ Az iráni bahá'í közösség üldözéséről és a széleskörű nemzetközi visszhangról bővebben: http://www.bahai.hu/new/?page_id=738

III. Források a bahá'í hit magyarországi történetéhez

A jelen összefoglalóban található információk az alábbi forrásokból származnak:

A. 'Abdu'l-Bahá budapesti látogatása, 1913:

- korabeli újságcikkek, beszámolók
- *Martha Root, Herald of the Kingdom*, szerk. Z. Kinsky, Bahá'í Publishing Trust of India, New Delhi, 1983, 361-370.
- *az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által 1993. március 11-én készített lista*

B. A bahá'í hit története Magyarországon 1913 és 1950 között:

- *az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által 2004-ben készített összefoglalás*, amely részletezi azt a levelezést, amit Shoghi Effendi a magyarországi hívőkkel folytatott 1921-től 1954-ig. Az összefoglaló három részből áll: egy 1987. október 18-án kelt *memorandum*, amely egy korábbi kutatáshoz készült; a *Megjegyzések a bahá'íok tevékenységével kapcsolatban Magyarországon 1931-33 között* (*Notes on the activities of Bahá'ís in Hungary, 1931-33 based on correspondence in the Bahá'í World Centre Archive*); valamint az összefoglalás mellékletét képező 16 *függelék* (*Appendix*), amely a leveleket íróik szerint csoportosítja.
- *Szántó Felbermann Renée*, a Közösség első titkárának önéletrajza: *Rebirth: The Memoirs of Renée Szanto-Felbermann*, Bahá'í Publishing Trust of England, 1980. A könyv az író általános önéletrajza.
- *Szántó Felbermann Renée kéziratos visszaemlékezése*, 1974. június. Nagyrészt az író és a bahá'í hit kapcsolatáról szól.
- *Léderer Györgynek az 1980-as évek végén megjelent több tanulmánya: Bahá'izmus Budapesten. in: Keletkutatás, 1989. ősz, 81-96. oldal; Goldhizer bahá'í levelezése, in: The Arabist, 1988, 103-109. oldal; Egy kicsiny világvallás: a bahá'izmus, in: Világosság 6, 1989, 464-469. oldal*

C. A bahá'í hit története Magyarországon 1950 után:

- *16 dossziényi levelezés az Ausztriai Bahá'í Közösség levéltárában*

IV. A bahá'í hit története Magyarországon, 1852-2011

Az első említések és az első hívő

A bahá'í hitről az első említés a Magyar Hírlap 1852. október 27-i számában található „Persia műveltségi történetéhez” címszó alatt, amelyben Von Goumoens csk. k. kapitány számol be az Iránban látott bahá'í-üldözés rettenetes eseményeiről.⁶

Az első magyar származású bahá'í Bethlen Aurélia, egy Amerikában élő magyar grófnő volt, aki 1906-ban vette fel a bahá'í hitet.⁷

1913: 'Abdu'l-Bahá budapesti látogatása⁸

A bahá'í hit magyarországi történetének meghatározó pillanata volt 'Abdu'l-Bahá, a Hit alapítójának, Bahá'u'lláh Fiának magyarországi látogatása 1913. április 9-18. között.⁹

'Abdu'l-Bahá hatvankilenc éves korában, 1913. április 9-18. között látogatott Budapestre, a Teozófiai Társulat főtitkárának, Start Lipótnak a meghívására. Két olyan kijelentést tett, amelyek különösen manapság tűnhetnek fontosnak: „*Budapest létszen egyik középpontja Kelet és Nyugat egyesülésének*”, illetve „*ebből a városból fog szétáradni a világosság más helyek felé*”.

Minden nap jöttek látogatók 'Abdu'l-Bahához és Ő beszélt a Kelet és Nyugat szellemi egységéről. Germanus professzor, a neves orientalista fiatal török diákok egy csoportját vitte el Hozzá. 'Abdu'l-Bahá tökéletesen beszélt törökül, és a diákok csodálkoztak nyelvtudásán. Reményét fejezte ki, hogy Kelet és Nyugat újra egyesülnek majd. Hangsúlyozta, hogy a valóságban nem létezik Kelet és Nyugat, hiszen minden egyes pont a másikhoz képest Kelet és Nyugat is lehet. Ezért, mondta 'Abdu'l-Bahá, nagyon örül, hogy Magyarországra látogathat, mert ez az ország az irányadó a Kelet fejlődésében, és itt egyesül a nyugati kultúra a keleti szívélyes vendéglátással.

Április 11-én este 'Abdu'l-Bahá a régi Parlament épületében (ma Olasz Kultúrintézet, Bródy Sándor utca) több mint ezer ember előtt tartott beszédet. Martha Root, a bahá'í hit utazó tanítója így írt az estéről: „*A hallgatóságnak bemutatta nagy szent perzsa tudóst – mellette állván – Giesswein prelátus. És mikor utóbb jobboldalt melléállt Goldzieher tanár, a közönség spontán tapsviharban tört ki, átérezve annak mély szimbolikus értelmét, hogy ott látta együtt, amint egymás kezét fogták, három nagy világvallás képviselőit: a magas állású katolikus főpapot, a nagynevű zsidó orientalistát, és a bahá'í mozgalom lelkes hirdetőjét. ... Ráéreztek, bár tán tudatosan nem értették, hogy ott állván a katolikus főpap és a zsidó*

⁶ Magyar Hírlap, 1852. október 27, 906. oldal. Az újság fényképe letölthető: http://www.bahai.hu/new/?page_id=274#toc-regi-ujzagcikkek-1852

⁷ Dr. Léderer György: Baháizmus Budapesten. Keletkutatás, 1989. ősz, 93. oldal

⁸ Az események részletes leírását, és a csatlakozó cikkeket, stb. lásd: www.bahai.hu

⁹ Részletesebben lásd: www.bahai.hu.

keletkutató között, 'Abdu'l-Bahá ezen két nagy vallás megbékélését jelképezte. Minden ülőhely foglalt volt, sokan álltak a galériában, folyosókon és még az utcán is. A hallgatóság Bahá'u'lláh-nak az emberiség egységére vonatkozó tanítását reprezentálta. A Parlament tagjai, filozófiai és filológiai társaságok tagjai, egyetemi professzorok, művészek, katolikus papok, anglikán papok, modern vallási mozgalmak, női mozgalmak képviselői, eszperantisták, és különböző nemzetek és fajok voltak jelen.”¹⁰

Április 12-én vendégül látta sok barátját a Ritz hotelben. Egyikük, a Magyar Turáni Társaság alapítója, meghívta 'Abdu'l-Bahát, hogy tartson beszédet a Nemzeti Múzeumban. 'Abdu'l-Bahá beszélt Turán magas kultúrájáról, és arról, hogyan pusztult el, a vallási egyet nem értés és konfliktusok következtében. Amikor megkérdezték, hogy melyik hely lesz a béke központja, 'Abdu'l-Bahá azt válaszolta, „az az ország, amelyben először megteremtik a béke kívánalmait, az lesz a béke központja.”

Tartózkodásának utolsó napjaiban 'Abdu'l-Bahá sok előkelő ember otthonába nyert meghívást. Egyikük gróf Apponyi Albert volt. A gróf elmagyarázta 'Abdu'l-Bahának, hogy az ő célja is egy szilárd béke megteremtése, amely az igazságon, a lélek békéjén nyugszik és nem előreláthatatlan politikai változások szerencsésén. 'Abdu'l-Bahának ezt mondta: „Magyarország mindig is azon konfliktusok középpontjában állt, amelyek az elmúlt évszázadban megrázták a világot. És ha van egy nemzet, amelynek érdeke egy új rend felállítása, amely törvényen és nem erőszakon, összhangon és együttműködésen, és nem rivalizáláson alapul, ha van egy nemzet, amelynek különlegesen fontos, hogy ez a béke megteremtődjön és megerősödjön, akkor az a magyar.”

'Abdu'l-Bahá életében mindössze kétszer engedte meg, hogy lefessék. Budapesti tartózkodása alatt Nádler Róbertnek, a Királyi Művészeti Akadémia festészet professzorának ült háromszor modellt annak kérésére.

A festő később így emlékezett vissza: „Amikor 'Abdu'l-Bahát láttam, már hetvenedik évében járt. Elragadó egyénisége mély benyomást tett rám és nagyon szerettem volna vonásait ecsettel megörökíteni. Beleegyezett, hogy eljön a műterembe, de mondta, hogy csak kevés időt tud rám szentelni, mert igen elfoglalt. Nem győztem csodálni az arcán a tökéletes béke, tiszta szeretet és végtelen jóakarát kifejezését. Mindent oly jóságos világításban látott, mindent szépnek talált, úgy a város külső életét, mint lakóinak lelkét. Dicsérte városunk fekvését, a várost, szelő nagyszerű Dunát, a jó vizet, a jó embereket. Oly szép gondolata volt! Megihletett és mert tudtam, hogy nincs sok időm, teljes koncentrációval dolgoztam.”¹¹

Április 18-án 'Abdu'l-Bahá és kísérete vonattal indult tovább Magyarországról. Számos odaadó barátja gyűlt össze a pályaudvaron, hogy búcsút intsenek nekik. 'Abdu'l-Bahá azt mondta, hogy amíg Budapesten tartózkodott, egy lángot gyújtott meg, és minden meg fog változni, amikor ennek a lángnak a fénye mindenki számára látható lesz.

Elmagyarázta, hogy egy fa eredete csak egy kis mag, de ha ez fejlődik, és elkezd növekedni, gyönyörű gyümölcsöt fog hozni. Biztosította a jelenlévőket arról, hogy ha kellőképpen kiállnak a szent Tanítások szolgálatára, akkor a Mindenható Seregei a segítségükre sietnek, Isten Ügye előre fog haladni Magyarországon, és győzedelmesek lesznek.

¹⁰ Martha Root, Herald of the Kingdom, szerk. Z. Kinsky, Bahá'í Publishing Trust of India, New Delhi, 1983, 361-370.

¹¹ A festmény később Nádler Róbert műtermében került elhelyezésre, és a Magyarországra látogató hívők gyakran felkeresték. A hetvenes években a bahá'iók megvásárolták, és most Haifában, a Bahá'í Világközpontban látható.

'Abdu'l-Bahá és Vámbéry Ármin

A Star of the West¹² tanúsága szerint Vámbéry Ármin 'Abdu'l-Bahá budapesti látogatása alatt „kétszer találkozott Vele, és egyszer a szállodában is felkereste, 'Abdu'l-Bahá látogatását viszonzandó. Keleti nyelvismerete, kiváltképp perzsa, arab és török tudása csodálatos volt... Az 'Abdu'l-Bahával folytatott beszélgetése alatt ezt mondta: *'Már sok éve követem a tanításaidat, és mindig szerettem volna találkozni Vele. Mindennél jobban csodálom a bátorságodat, hogy ilyen idős korban mindent hátrahagytál, és a világban utazol, terjeszteni emberies alapelveidet. Nagyszerű munkát végezel. Munkádat siker fogja koronázni, mert őszinteséged, megingathatatlan hited és magas ideáljaid rányomták bélyegüket a világ gondolkodóinak elméjére.*' Utolsó szavai, amint dolgozószobájában és könyvtárában elbúcsúzott 'Abdu'l-Bahától, ezek voltak: *'Remélem, hallok majd Rólad. Kérlek, mikor hazatérsz keletre, küldd el nekem Atyád Írásait és Értekezéseit, és mindent meg fogok tenni azért, hogy terjesszem őket Európában. Minél jobban terjednek ezen alapelvek, annál közelebb kerülünk a Béke és Testvériség korához.*”¹³

Valamivel később Vámbéry Ármin ezt a levelet küldte 'Abdu'l-Bahának:

„Ezt az alázatos írást küldöm 'Abdu'l-Bahá szent és áldott jelenlétének, a minden Tudás középpontjának, aki ismeretes az egész világon, s akit szeret a egész emberiség. Óh, Te nemes barátom, aki Vezetéseddel ajándékozod meg az emberiséget, életem legyen a Te áldozatod! Szeretett leveled, amelynek írásával leereszkedtél szolgálodhoz, valamint a szőnyeg, amellyel megajándékoztál, hibátlanul eljutottak birtokomba. Az időt, amelyet Magasságod jelenlétében töltenem megengedett s a Te Jelenléted áldásának emlékéért szolgál emlékezete mindenkor híven fogja megőrizni. Vágyakozom az idő után, amikor ismét együtt lehetek Vele. Bárha az Iszlámnak számos országát és városát jártam be, még soha sehol nem találkoztam oly magasztos jellemmel és oly nemes egyéniséggel, sőt hiszem, hogy sehol nem találhatom fel mását. E tulajdonságaidtól remélem, hogy Eszményeidet és Törekvéseidet siker fogja koronázni, s mindenképpen jó eredményeket fognak megérlelni, mert az eszmények és cselekedetek mögött könnyen felismerhető az emberiségnek örök jóléte és boldogsága.

Hogy közvetlenül nyerjen tudomást és szerezzon tapasztalatokat, e szolgál különböző vallások követőinek sorába lépett. Sorjában voltam: zsidó, keresztény, mohamedán és Zoroaszter követője. Ezekből a tapasztalatokból megtanultam, hogy a különböző vallásfelekezetek híveinek nincs jobb dolga, mint hogy egymást gyűlöljék és kiátkozzák; sőt mi több, tudatára ébredtem, hogy mind e vallások világi uralkodók kezében a zsarnokság és elnyomatás eszközeivé váltak, s ilyenképpen az emberiség rombolásának voltak okozói.

Ha ezeket a kártékony eredményeket szemügyre vesszük, mindenkinek Nemes Személyiséged mellé kell állania és örömmel kell fogadnia az Egyetemes Vallás jelentős megalapítását, úgy, miként az Törekvéseidben megnyilatkozik.

Távolból szerencsés voltam hajdan megláthatni Kitűnőséged Atyját, lelki szemeim előtt most testet öltött Fiának Személye és csodálattal teltem el.

¹² Star of the West: bahá'í periodika, 1910 március 21 és 1935. márciusa között jelent meg, összesen 25 kötetben.

¹³ Star of the West, Volume 4, Issue 17. Idézi még: Léderer György: Bahá'izmus Budapesten. in: Keletkutatás, 1989. ősz, 81-96. oldal

A legnagyobb tiszteletet és odaadást juttatom kifejezésre Kiválóságod Elvei és Céljai iránt, s ha a Mindenható hosszú élettel ajándékoz meg, minden körülmények közt szolgálni fogom tanításodat.

Ezért könyörgök és imádkozok szívem mélyéből.

Szolgád: Vámbéry”¹⁴

Vámbéry Ármin 1913. szeptember 15-én elhunyt. A bahá'í hit őt tekinti az első magyarországi bahá'í hívőnek.

A bahá'í hit tanítói Magyarországon az 1920-as 30-as években

A Hitet az 1920-as években elsősorban az USA-ból, illetve német nyelvterületről érkező *tanítók* kezdték tanítani, akik a harmincas évek végéig nagy szerepet játszottak a kialakuló magyarországi közösség létrehozásában:

- Martha Root, a Hit kiemelkedő tanítója, a világ számos területén tanított. Az ő tevékenysége nyomán lett a harmincas években bahá'í Mária román királyné, Viktória angol királynő unokája.¹⁵
- Ruhangiz Bolles és Jeanne Bolles: anya és lánya, általában együtt tanítottak.
- Marion E. Jack: 1933-ban járt Budapesten; a bahá'í hitben elsősorban a Bulgáriában végzett tanítási munkájáról ismert.
- Louise Gregory: 1926-27-ben járt Budapesten.
- Bertha Matthiesen: 1937 és 1939 tartózkodott sokat Magyarországon – ebben az időben történt a legtöbb *kijelentés*, és alakult meg az első budapesti Helyi Szellemi Tanács.
- Emeric Sala (Szalavetz Imre): erdélyi születésű, magyar származású kanadai bahá'í, 1948-tól az akkor megalakult Kanadai Országos Szellemi Tanács tagja. 1933-ban és 1937-ben látogatott Budapestre.
- Lorol Schopflocher: 1937 március-áprilisban járt Budapesten.

Mivel a fenti tanítók angolul, illetve németül beszéltek, tevékenységüket természetesen arra a közegre fókuszálták, ahol meg tudták magukat értetni: a budapesti értelmiségre. Az akkori budapesti értelmiség jelentős része zsidó, illetve zsidó származású volt; *közülük kerültek ki az első bahá'íok is.*

A tanítók eszperantó és angol nyelvű klubokban, feminista összejöveteleken beszéltek elsősorban, de nagyobb előadásokat is tartottak, pl. 1933-ban Martha Root „egy egyetemen” 600 ember előtt beszélt.¹⁶

¹⁴ Az eredetileg perzsa nyelven írt levél először az Egyptian Gazette-ben jelent meg 1913. szeptember 24-én, angol fordításban. Magyarul megjelent Vámbéry Rusztem bevezetőjében: J.E. Esslemont: Bahá'u'lláh és az új korszak. Gergely, 1933

¹⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Marie_of_Romania

¹⁶ Martha Root levele Shoghi Effendihez, 1933, április 12. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Notes on the activities of Bahá'is in Hungary, 1931-1933, 3. oldal

Az első hívő 1920 után; szimpatizánsok, segítők

A kiterjedtebb *tanítási* tevékenység 1926-ban, Martha Root budapesti tartózkodásával kezdődött. Megismertette a Hitet Vámbéry Ármin egyik unokájával, Vámbéry Györggyel (Budapest, I., Bérc u. 9.), és Szirmai Irmával (Budapest, Perczel Mór u. 2.).¹⁷

- **Vámbéry György** 21 éves volt ekkor, és Martha Root tanításának eredményeként jelentette ki magát.¹⁸ Őt tekintjük a második magyarországi bahá'ínak. 1928-ban, fiatalon halt meg.¹⁹

Szirmai Irma a Feminista Klub alelnöke volt. Bár maga nem lett bahá'í, szimpatizált a Hittel²⁰, és 1926-tól a harmincas évek második feléig rendszeresen a bahá'iók rendelkezésére bocsátotta a lakását, összejövetelek céljára.

A bahá'í hitel szimpatizáló, és a bahá'iókat aktívan segítőként kell megemlíteni Dr. Nádler Róbertet (lásd feljebb), Szántó Menyhértet²¹ (ny. helyettes államtitkár) és családját, Stark Lipót (lásd feljebb) családjának egyes tagjait, valamint Marczali Polit (Marczali Henrik történetíró lányát).

Az 1930-as évek elején Goldzieher Ignác is több előadást tartott a bahá'í hitet megismertetendő.²²

Az első magyar nyelvű bahá'í könyv, J. E. Esslemont: Bahá'u'lláh és az új korszak

1931-33 között Martha Root kezdeményezésre fordította le Steiner György győri eszperantista J.E. Esslemont: Bahá'u'lláh és az új korszak (Bahá'u'lláh and The New Era) című könyvét, amely általános bemutatást ad a Hitről és annak tanításairól. Ez volt az első nagyobb lélegzetű, magyarul is megjelent mű a bahá'í hitről.²³ A könyvhöz az előszót

¹⁷ Martha Root levele Shoghi Effendihez, 1926, január 25 és március 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 1.

¹⁸ Louise Gregory levele Shoghi Effendihez, 1927 január 19. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 9.

¹⁹ Martha Root levele Shoghi Effendihez, 1929, augusztus 15. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 2.

²⁰ Szirmai Irma levele Shoghi Effendihez, 1932. augusztus 31., 1936. július 27. és 1937. április 21. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Notes on the activities of Bahá'ís in Hungary, 1931-1933; Appendix 8.

²¹ A budapesti közösség későbbi titkárának, Szántó-Felbermann Renée-nek az apósa.

²² Louise Gregory levele Shoghi Effendihez, 1932 november 1 és 9. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Notes on the activities of Bahá'ís in Hungary, 1931-1933

²³ J.E. Esslemont: Bahá'u'lláh és az új korszak. Gergely, 1933. A könyvet 1979-ben reprintben újra megjelentette az Ausztriai Országos Szellemi Tanács.

Vámbéry Ruzstem, Vámbéry Ármin unokája írta, a művet Szirmai Irma és Szimonidész Lajos²⁴ lektorálta. Utóbbi a fordításban is részt vett.

- **Steiner György** 1931-ben jelentette ki magát.²⁵ 1934-ben elhunyt.

Elhunyt után a The Bahá'í World tanúsága szerint Győrben létezett egy ifjúsági csoport²⁶.

Az első budapesti bahá'í közösség és a hitélet; az első Helyi Szellemi Tanács megválasztása

1933 és 1939 között, elsősorban Martha Root és Bertha Matthiesen, majd Szántó-Felbermann Renée és a kialakuló közösség tanító munkájának köszönhetően összesen tizenkét felnőtt és egy fiatalkorú lélek jelentette ki magát bahá'ínak.

A közösség tagjai:

- **Szántó-Felbermann Renée**²⁷: író, újságíró, később a közösség titkára
- **Keitner Malvina**²⁸: a Gröbel panzió szobalánya
- **Komlós** (később: **Weisz**) **Jenny**²⁹: titkárnő és gépíró. A háború alatt magyarra fordította Bahá'u'lláh: Rejtett Szavak című művét
- **Fleischmann** (később: **Berczel**) **Erzsébet**³⁰: nyelvtanár
- **Dr. Görög Erzsébet**³¹: orvos
- **Kleinberger** (később: **Kenesei**) **Mária**³²: áruházi pénztáros, eszperantista, az Eszperantó Klub elnöke (vagy alelnöke)

²⁴ Szimonidész Lajos művelődéstörténész, evangélikus lelkész, később tábori püspök, aki könyvet is írt a világ vallásairól: A világ vallásainak története.

²⁵ Steiner György levele Shoghi Effendihez, 1931. április 3. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Notes on the activities of Bahá'ís in Hungary, 1931-1933, 1. oldal

²⁶ The Bahá'í World 5 (1932-34), Bahá'í Publishing Trust, Wilmette, Illinois, 377. oldal; Ruhangiz és Jeanne Bolles levele Shoghi Effendihez, 1937. január 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 6.

²⁷ Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 7. oldal. A kéziratoss visszaemlékezés a közösség történetének fontos forrása. A Rebirth-ben kevés név van megemlítve, ebben jelentősen több.

²⁸ Jeanne Bolles levele Shoghi Effendihez, 1937. augusztus 29. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 6.; Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 7. oldal.

²⁹ Jenny Komlós (Weisz) levele Shoghi Effendihez, 1937. augusztus 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 13.; Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 7. oldal.; megerősíti a Los Angeles-i Helyi Szellemi Tanács ajánlólevele, 1977. június 22.

³⁰ Fleischmann (Berczel) Erzsébet levele Shoghi Effendihez, 1937. június 24. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 13.; Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 7. oldal.

³¹ *A kijelentés folyamatahoz*: Bertha Matthiesen Bolles levele Shoghi Effendihez, 1937 május 6. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 6.; *a kijelentésről*: Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 8. oldal.

³² Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1938. április 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10.; Szántó Felbermann Renée kéziratoss visszaemlékezése, 1974. június, 8. oldal.

- **Vértesi Etel**³³: grafológus
- **Barta István**³⁴: Hódmezővásárhelyen született festőművész
- **Josey Michael**³⁵: Budapesten élő fiatal angol hölgy. A Who is Who képviselője volt, a Budapesti Balettben táncolt, illetve nyelvtanárként Horthy Miklós kormányzó fiait tanította angolra. 1940-ben visszatért Angliába, ahol tovább szolgált a bahá'í közösségben.
- **Wertheimer Franciska**³⁶
- **Sugár Jenő**³⁷: nyugalmazott minisztériumi tanácsos, a közösség legidősebb tagja
- **Sugár Jenőné (Sugár Jolán)**³⁸, Sugár Jenő felesége
- **Sugár Erzsébet**³⁴, Sugár Jenőék lánya. A Sugár-család volt az első teljes bahá'í család.

A közösség munkájában éveken keresztül részt vett **Tóth Eszter**, Tóth Árpád költő lánya is, de soha nem jelentette ki magát, mint bahá'í.³⁹

Mínt hogy a Hitet hazánkban tanítók elsősorban budapesti értelmiségi körökben mozogtak, *az első budapesti bahá'í közösség tagjai szinte kivétel nélkül mind zsidók voltak.* Ez a tény az akkor uralkodó közegben sajnos nem tette lehetővé, hogy a bahá'í hit hamar sokak előtt ismertté váljon.

A közösség 1933-37 között heti rendszeres összejöveteleket tartott a Kossuth téri Gröbel Panzióban, nyilvános előadásokat szerveztek, és lakásokon is tanították a Hitet.⁴⁰ 1937-ben, Ruhangiz és Jeanne Bolles budapesti tartózkodása alatt több újságcikk jelent meg a bahá'í hitről (pl. 8 órás újság, Ujság, Nemzeti újság).⁴¹ Bolles asszony távozása után Szántó-Felbermann Renée-t, a közösség titkárát berendelték a rendőrségre, és kommunista szervezkedéssel vádolták meg a bahá'iokat.⁴² A találkozóikat végül tovább folytathatták, de az összejövetelen mindig részt kellett veyen egy nyomozó. Így 1937 után már nem tudtak nyilvános előadásokat szervezni, mert senki nem merte őket befogadni, és a rendőrnemző

³³ Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1938. április 28. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10.; Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 8. oldal.

³⁴ Barta István levele Shoghi Effendihez, 1947. január 30. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 13.; Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 9. oldal.

³⁵ Jeanne Bolles levele Shoghi Effendihez, 1937. augusztus 29. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 6: „spoken about the Faith to both of the Sons (whom she knows well) of Miklós Horthy, the regent of Hungary”; a fia, Tim Clapham a Magyarországi Bahá'í Közösség Titkárságának 2009 június 26. írt e-mail-je szerint Horthy Miklós fiait tanította angolra; Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 10. oldal.

³⁶ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 10. oldal.

³⁷ Bertha Matthiesen Bolles levele Shoghi Effendihez, 1938. április 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10.; Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 10. oldal.

³⁸ Sugár Jolán és Sugár Erzsébet levele Shoghi Effendihez, 1938. június 5. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 13.; Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 10. oldal.

³⁹ Tóth Eszter levele Shoghi Effendihez, 1937. június 8. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 12.

⁴⁰ Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1937. december 13. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10.

⁴¹ 8 órás újság, 1937. május 15; Ujság, 1937. június 13; Nemzeti újság 1937. augusztus 6.

⁴² Szántó-Felbermann Renée levele Shoghi Effendihez, 1937. október 21. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 15.

jelenléte is riasztóan hatott az érdeklődőkre. Ettől kezdve magánlakásokon találkoztak.⁴³ Szirmai Irma és Fleischmann Erzsébet⁴⁴ otthonában, illetve Szántó-Felbermann Renée lipótvárosi lakásán.

A közösségre a zsidótörvények bevezetésével és a világháború közeledtével egyre súlyosabban nehezedett a helyzet, amiben éltek. „A csoport 100%-ban zsidókból áll – írta Bertha Matthiesen Shoghi Effendinek. – A körülmények hasonlóak, hacsak nem ugyanolyanok, mint a Dritte Reich-ben.⁴⁵ „Nagyon feszült itt a légkör - írja egy másik levélben -, és minden olyan mozgalom, ami zsidó testvéreinket is magában foglalja, a gyanakvás árnyékában létezik. Stark asszony azt mondta nekem, hogy pánikban vannak, sokan készülődnek és várják az időt, ami számukra – úgy érzik - majdnem elkerülhetetlennek látszik.”⁴⁶

Magyarország történetének első bahá'í intézményét, a **budapesti Helyi Szellemi Tanácsot** ilyen körülmények között választották meg 1939. április 21-én. Szántó-Felbermann Renée leírása szerint nem is találkozhattak Budapesten: „Az ő (Sugár Jenő és Jenóné) házukban, Alagon választottuk meg Magyarország történetének első Szellemi Tanácsát 1939. Ridvánjakor. Mikor felszálltunk a vonatra, a gyanakvást eloszlatandó, mi bahá'iook nem maradtunk együtt, hanem kettesével vagy hármassával mentünk. És ugyanígy cselekedtünk, mikor megérkeztünk Alagra. Emlékezetes, felejthetetlen este volt az a Ridván-Ünnep a kicsiny házban Alagon, a tavaszi virágok illatárjában. Mindnyájan nagyon meg voltunk indulva. És drága Bertha Matthiesenünk sugárzott. ... Sugár Jenőt választottuk meg elnöknek, Kleinberger Mária lett a pénztáros, és én a titkár.”⁴⁷

A közösség a továbbiakban is rendszeresen találkozott, de csak magánlakásokon, titokban. Még két lélek csatlakozott hozzájuk:

- **Iszakovics Teréz:** Wertheimer Franciska ismerőse
- **Vadász Brigitta:** Iszakovics Teréz ismerőse.⁴⁸

A következő évek eseményei a háború viharába vesznek. A forrásainkul szolgáló levelek elapadnak, és Szántó-Felbermann Renée visszaemlékezése is inkább a személyes megpróbáltatásokról szól. Sajnos a bahá'í hit felvétele nem mentette meg az első közösség tagjait a deportálástól és a koncentrációs tábortól. Még Szántó-Felbermann Renée-t - akinek a férje és családja ismert unitáriusok voltak – is csak óriási nehézségek árán tudta a halálmenetből kiszabadítani a férje két éves kisfiúkkal együtt. Csak remélni tudjuk, hogy Isten úgy adott nekik erőt a megpróbáltatás ezen idejében, miként ezt Szántó-Felbermann Renée-nek a bahá'í imákon keresztül megadta.⁴⁹

⁴³ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 9. oldal.

⁴⁴ Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1938. március 24. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10.

⁴⁵ Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1937. december 13. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10. Ennek ellentmond Szántó-Felbermann Renée, aki szerint két katolikus is volt közöttük: kéziratosa visszaemlékezése, 10. oldal

⁴⁶ Bertha Matthiesen levele Shoghi Effendihez, 1938. február 4. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 10. Az általa említett Stark asszony valószínűleg Stark Lipót felesége volt.

⁴⁷ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 10. oldal.; az újonnan megalakult Helyi Szellemi Tanács tagjai levelezőlapot küldtek Shoghi Effendinek: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 14.

⁴⁸ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 11. oldal

⁴⁹ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 11-16. oldal; Renée Szántó-Felbermann: Rebirth, 124-156. oldal

A háború utáni újrakezdés, és a közösség betiltása 1950-ben

A shoa rettenetét túlélő bahá'íok újrakezdéséről így ír ismét Szántó-Felbermann Renée: „*Sugár Jenő Dachauban meghalt, Vértesi Etelt deportálták – nyom nélkül eltűnt, Wertheimer Franciska, legjobb munkatársam 1945 márciusában halt meg két héttel a férje halála után. ... A közösségünk egyik tagja Londonban van, egy másik Párizsban, egy harmadik Svédországban; és tízen kezdünk itt új életet.*”⁵⁰

Mivel a levél dátuma 1947 augusztus, minden bizonnyal ebbe a tízbe tartozik már

- **Dr. Bencze Elemér** orvostanhallgató, később nőgyógyász, akinek az életét egy halálmenetben egy lengyel bahá'í mentette meg.⁵¹

A közösséghez még egy hívő csatlakozott a betiltás előtt:

- **Faludy Tessza**⁵²

A háború után a magyarországi bahá'íok rendszeres kapcsolatot építettek ki a nyugati és perzsa hívőkkel. A közösségi élet a Szántó-Felbermann család Hidegkúti út 33. alatt található lakásában indult meg újra. A hitüket egy ideig szabadon gyakorolhatták, és bár a bahá'í hit nem volt hivatalosan bejegyzett felekezet, a Hítet nyilvántartották a Belügyminisztériumban, ahová a nem bejegyzett felekezetek tartoztak. A hívők jó kapcsolatokat építettek ki a Vallás- és Közoktatási Minisztériummal, az egyik Naw-Rúz ünnepen a Minisztérium képviselője is megjelent, és kiállítást is rendeztek a háború előtt nyomtatott bahá'í kiadványokból.⁵³

1948-ban újraalakították a Budapesti Helyi Szellemi Tanácsot.⁵⁴ Tagjai a következők voltak:

- **Szántó-Felbermann Renée**
- **Kenesei (Kleinberger) Mária**
- **Berczel (Fleischmann) Erzsébet**
- **Faludy Tessza**
- **Sugár Jolán**
- **Barta István**
- **Keitner Malvina**
- (... további olvashatatlan aláírások)

⁵⁰ Szántó-Felbermann Renée levele Shoghi Effendihez, 1947. augusztus 31. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 15.

⁵¹ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 17. oldal

⁵² Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 18. oldal

⁵³ Szántó Felbermann Renée kéziratosa visszaemlékezése, 1974. június, 17. oldal; Rebirth 158. oldal

⁵⁴ Shoghi Effendinek küldött levelezőlap a tagok aláírásával, 1948. április 21. in: az Igazságosság Egyetemes Háza Kutatási Részlege által készített összefoglaló, Appendix 14.

A Shoghi Effendinek küldött levelezőlapon így jelentették be ezt, a bahá'íok számára nagy fontosságú eseményt: „Éppen most választottuk meg a Szellemi Tanácsot. A legmélyebb szeretettel és odaadással! Kérjük, imádkozz értünk.” (We have just elected the Spiritual Assembly. Deepest love and devotion! Please pray for us.)

Az éppen újraindult közösségi életet a titkosrendőrség szakította meg évtizedekre. Szántó-Felbermann Renée így emlékszik a történetekre: „1950 végén berendeltek a Belügyminisztériumba. A tisztviselő ... elém tett egy nyilatkozatot, kérve, hogy írjam alá, hogy a magyarországi bahá'íok ö n k é n t e s e n megszűntetik a tevékenységüket.” Ezután komolyan megfenyegette őt és családját is. Szántó-Felbermann nem írta alá a papírt, hanem megbeszélte a bahá'íokkal, hogy mit tegyenek. „A következő reggel rettenetesen nehéz szívvel bementem a Belügyminisztériumba, és aláírtam a nyilatkozatot. Így oszlatták fel a mi kis közösségünket. Később ketten-hárman találkoztunk csak néha, mint barátok, teára. Keserű csapás volt ez a számunkra. De amennyire tudom, nem mi voltunk az egyetlen 'tűrt vallás', amelyet erőszakkal feloszlattak. Számos kisebb vallásos közösség is a mi sorsunkra jutott.”⁵⁵

Miként korábban a szerzetesrendeket, úgy érte utol a kommunista állam terrorja a bahá'í közösséget is. A bahá'í hit tanításai közé tartozik, hogy amíg nem kényszerítik a híveket olyan dolgokra, amelyek egyértelműen ellenkeznek a vallás tanításaival, illetve nem követelik tőlük, hogy tagadják meg a hitüket, elfogadják annak az államnak a törvényeit, ahol élnek. Így Magyarországon mindenféle szervezett közösségi élet megszűnt, de maguk a hívők titokban egyénileg tovább gyakorolták a hitüket.

1956-ban a legtöbb bahá'í elhagyta az országot.

Az 1960-s évektől máig

Az óvatos újrakezdés 1965-ben kezdődött. Ebben az évben látogatott Magyarországra Ludmilla von Sombeek, egy bécsi bahá'í, aki három bahá'ít talált Budapesten:⁵⁶

- **Kenesei (Kleinberger) Máriát**, a háború előtti közösség tagját,
- **Barta Istvánt**, a háború előtti közösség tagját, és
- **Hermione Isaac-ot**⁵⁶, egy krakkói születésű amerikai bahá'ít, akinek a férje magyar volt, és aki 1963-ban, nyolcvan (!) éves korában jött hazánkba *úttörőnek*. 1978-ig élt Budapesten.

Von Sombeek asszony ugyanebben az évben, Bécsben találkozott egy eszperantó konferencián

- **Szász Etával**, eszperantistával és előadóművésszel, aki valamivel később, egy Skandináviában rendezett eszperantista kongresszuson *jelentette ki* magát, így ő lett 1956 után az első magyar hívő.⁵⁷

⁵⁵ Rebirth, 163. oldal

⁵⁶ Ludmilla van Sombeek beszámolója az Igazságosság Egyetemes Házának magyarországi tanítási útjáról, 1965. augusztus 12.

⁵⁷ Szász Eta és Männig Barbara szóbeli közlése.

Az 1960-s évektől több, nyugaton magát *kijelentett* magyar származású hívő tért vissza *tanítani* Magyarországra: Szepesi Angéla és Mrs. Kathleen Gale Bond Kanadából; valamint Nora de Buda Portugáliából, akik minden útjuk után összefoglalták a Magyarországon szerzett tapasztalataikat. A tanítási munka elsősorban a meglévő hívők megerősítését szolgálta.⁵⁸

A hatvanas évek és nyolcvanas évek első fele között nem volt könnyű tanítani Magyarországon, az emberek nem csak a vallás szó miatt féltek a provokátoroktól, hanem a bahá'í hit ismeretlen mivolta miatt is. Talán ennek tudható be, hogy a közösség csak lassan gyarapodott.

Az 1970-es évek közepén az alábbi bahá'íok éltek Budapesten:⁵⁹

- **Szász Eta**
- **Hermione Isaac**
- **Julie van Vliet (Tímár Tiborné)**, holland bahá'í, egyetemista, itt ment férjhez
- **Halmágyi Erzsébet**⁶⁰
- **Bogdana Bojulkieva**, akkor 40 éve bahá'í⁶¹

1979-ben csatlakozott a közösséghez

- **Gyurkóczy Tessza**, zongoratanárnő⁶²

1979-től az osztrákoknak és egyéb nyugati állampolgároknak nem volt többé vízumra szükségük a Magyarországra történő utazáshoz, így egyre többen érkeztek Magyarországra a Hitet tanítani.

Budapesten kívül az első bahá'í, aki kijelentette magát,

- **Rézsó Pál** volt, Kisújszállásról⁶³

Az 1980-as évek elején több fiatal érkezett Ausztriából és Németországból azzal a kifejezett céllal, hogy Magyarországon hosszabb ideig élve a Hitet tanítsák:

- **Männig Barbara**, közgazdász, Nyugat-Németországból, aki most is itt él⁶⁴
- **Hans Marsch** üzemgazdász⁶⁴
- **Gian Farid** orvostanhallgató⁶⁵

⁵⁸ JUTA összefoglaló, 1978. június (A JUTA az Ausztriai Országos Szellemi Tanácsa által felállított Tanítási Bizottság volt, amely a Jugoszlávia, Magyarország és Csehszlovákia területén folyó bahá'í tanítási munkát koordinálta.

⁵⁹ Az Ausztriai Országos Szellemi Tanács archívumában lévő kartotékrendszer alapján.

⁶⁰ Nora de Buda beszámolója, 1975. szeptember 20.

⁶¹ Ruhangiz és Jeanne Bolles tanították neki a Hitet A Németországi Országos Szellemi Tanács levele az Európai Tanítási Bizottságnak, 1976. április 2.; Az Igazságosság Egyetemes Háza levele az Ausztriai Országos Szellemi Tanácsnak, 1976. július 4.

⁶² A Luxemburgi Országos Szellemi Tanács levele az Ausztriai Országos Szellemi Tanácshoz, 1979. szeptember 30.

⁶³ Rézsó Pál levele Szepesi Angélának, 1980. május 5.

⁶⁴ JUTA beszámoló az Igazságosság Egyetemes Házának, 1980 október

⁶⁵ Männig Barbara és Hans Marsch 1980-ban, Gian Farid 1983-ban érkezett hazánkba.

Az ő tanítási munkájuk eredményeként jelentette ki magát

- **Dr. Ács István** agrármérnök és
- **Fehér Vera**⁶⁶

Az úttörők szervező munkájának köszönhetően létrejöttek újra a közösségi élet elemei: megtartották a Tizenkilenc Napi Ünnepeket, megülték a Szent Napokat, hetente nyitott estét (fireside) tartottak az érdeklődőknek, stb.

1989-ben már teljesen szabadon lehetett tanítani a Hitet Magyarországon. Az év elején a magyarországi közösségnek 12 tagja volt, 3 helységben (Budapest, Pécs, Szeged).⁶⁷ A szám 1989 szeptemberére 27-re nőtt, 6 helységben.

1989-ben tartották Budapesten az első ún. Nyári Iskolát, egy egyhetes eseményt, amin a hívők előadásokat hallgathattak a bahá'í hit különböző tanításairól, a Hit történetéről, stb. A Nyári Iskola azóta is minden évben megrendezésre kerül.

A közösség 1989-től kezdve rendszeresen részt vett a Budapesti Nemzetközi Könyvkiállításon, az újonnan nyomtatott bahá'í könyveket bemutatandó.

1990-ben, az 1950-es betiltás után Budapesten újra megválasztásra került a Helyi Szellemi Tanács.⁶⁸ Ezt 1991-1992-ben a soproni, szegedi és debreceni követte.⁶⁹

1992 Ridvánján, április végén került a magyarországi közösség történetében először sor az Országos Szellemi Tanács megválasztására.⁷⁰

A Község 1993 április elején nemzetközi konferenciával ünnepelte meg 'Abdu'l-Bahá budapesti látogatásának nyolcvanadik évfordulóját, melynek emlékére a Nemzeti Múzeum kertjében emléktáblát is állítottak. Ekkor már több mint kétszáz bahá'í élt hazánkban.

A Magyarországi Bahá'í Közösséget 1993. augusztus 26-án jegyezte be a Fővárosi Bíróság.

⁶⁶ JUTA beszámoló, 1984. március 20

⁶⁷ JUTA beszámoló, 1989. eleje

⁶⁸ Az Igazságosság Egyetemes Háza levele az Ausztriai Országos Szellemi Tanácsnak, 1989. december 6.

⁶⁹ Bahá'í hírek, 1991. április, 1. szám; 1991. szeptember-október, 4. szám; 1992 június, 9. szám.

⁷⁰ Bahá'í hírek, 1992. április, 8. szám

V. A bahá'í hit nemzetközi jellege, a Bahá'í Nemzetközi Közösség⁷¹

Független kinyilatkoztatott vallás

A bahá'í hit új független kinyilatkoztatott vallás, saját Szent Könyvekkel, istenképpel és pozitív erkölcsi tanításokkal.

A bahá'í hit az utóbbi százhatvan esztendőben a világ minden részén elfogadtatta, hogy független kinyilatkoztatott vallás, és nem szekta.

- 1925 és 1929 között Egyiptomban két bíróság és az Igazságügyi Minisztérium kérésére az egyiptomi főmufti mondta ki, hogy a bahá'í hit nem része az iszlámnak.⁷²
- A Németországi Szövetségi Köztársaság Alkotmánybírósága 1991-ben határozott úgy, hogy „a bahá'í hit vallási és a bahá'í közösség vallási közösségi jellege a valós helyzet, a kulturális hagyományok és általános és vallástudományi értelmezés tekintetében egyaránt egyértelmű”.⁷³
- Franciaországban egy, a szekták működését vizsgáló tárcaközi vizsgálóbizottság határozott úgy, hogy a bahá'í hit nem szekta.⁷⁴

A bahá'í világgözösség számokban

A bahá'í világgözösség a Britannica 2003-as évkönyv szerint (Britannica yearbook 2003) bolygónk *földrajzi értelemben* a kereszténység után második legelterjedtebb vallási közössége, amely több mint ötmillió tagot számlál. A világ több mint 170 országában működnek Országos Szellemi Tanácsok. A Helyi Szellemi Tanácsok száma mintegy 12.000.⁷⁵ A világgözösségben több mint 2000 nép, nemzetség és törzs tagjai vannak jelen, irodalmat több mint 800 nyelvre fordítanak. A közösségben mindenki egyenrangú. A bahá'í hitben ismeretlen a faji, vallási, nemi, bőrszín vagy tanultsági szint szerinti megkülönböztetés.

A legnagyobb közösségek Indiában, Iránban, az Egyesült Államokban, Vietnamban, Kenyában és Bolíviában találhatók.⁷⁶

A bahá'í Szent Helyek Izraelben az UNESCO Világörökségét képezik.⁷⁷

⁷¹ Ehhez a részhez lásd általában: www.bahai.org, a bahá'í világgözösség hivatalos honlapja, www.bahai.hu, a magyarországi bahá'í közösség hivatalos honlapja

⁷² Shoghi Effendi: God Passes By (Isten köztünk járt), Bahá'í Publishing Trust, Wilmette, Illinois, USA, 365-369.

⁷³ Urteil 2BvR 263/86=BVerfGE 83,341 vom 05.02.1991, lásd

⁷⁴ D'Alain Vivien: Les Sectes. Editions Odile Jacob - Septembre 2003.

⁷⁵ Részletesebb statisztikát a http://bahai-library.com/bolhuis_bahai_statistics_2001 ad, bár az adatsor 2001-gyel lezárul. A Helyi Szellemi Tanácsok számában történő visszaesés az Indiában végbement közigazgatási reform eredménye, mikor ezrével vonták össze a településeket.

⁷⁶ http://www.adherents.com/largecom/com_bahai.html

⁷⁷ http://www.geographic.hu/Civilizacio/2008/07/Uj_vilagoroksegi_helyszinek_kepekben_II;
<http://whc.unesco.org/en/list/1220>

Nemzetközi tevékenység

Nemzetközi szinten a világ bahá'í hívőit a Bahá'í Nemzetközi Közösség (Bahá'í International Community) képviseli, amely 1948 óta van jelen az ENSZ-ben mint nem-kormányzintú szervezet. Irodával rendelkezik New York-ban és Genfben, konzultatív státusszal bír az ECOSOC-ban, az UNICEF-ben és az UNIFEM-ben, és napi munkakapcsolatban áll számos ENSZ szakosított szervezettel (UNESCO, WHO, UNEP, UNDP). 2007 óta különálló irodát működtet Brüsszelben.

A BNK feladata, hogy a bahá'í tanítások alapján segítse egy, az emberek folyamatos fejlődését szolgáló civilizáció létrejöttét és fenntarthatóvá tételét.

A BNK külkapcsolati munkájának fő irányai között található:

- Az iráni közösség megvédése, amely a Hit megszületése óta komoly üldözésnek van kitéve, egyszersmind a bahá'íok védelme minden egyéb országban, ahol sérülnek a jogaik.
- Részvétel számos ENSZ-konferencián és NGO-együttműködésben, elsősorban az emberi jogok⁷⁸, oktatás és nemek közötti egyenlőség⁷⁹, valamint szociális⁸⁰ és fenntartható fejlődés⁸¹ témakörében.

A BNK időről időre nyilatkozatokat jelentet meg a világ sürgető kérdéseivel kapcsolatban.⁸²

A bahá'í közösség hisz abban, hogy a világbéke megvalósítható. Az oda vezető utat az Igazságosság Egyetemes Háza, a bahá'í hit vezető szerve nagy hatású dokumentumban vázolta fel 1985-ben.⁸³

Társadalmi elkötelezettség

A bahá'í közösség nyitott, a társadalmi problémákra érzékeny közösség. A tanítások részét képező társadalmi elkötelezettség részeként a világ minden részén ún. társadalmi-gazdasági fejlesztési projektek futnak.⁸⁴ Ezek száma jelenleg mintegy 1400-ra rúg; a világon több mint 300 bahá'í iskola működik.

A közösségek a világ minden részén mindenki előtt nyitva álló foglalkozásokat ajánlanak olyanoknak, akik érdeklődnek lelki és erkölcsi kérdések iránt. Az ezeken való részvételnek nem feltétele a bahá'í hithez való tartozás; a használt dokumentumok, bár bahá'í indíttatásúak, alapvető erkölcsi premisszákat járnak körül

- a *gyermekosztályok* alapvető erkölcsi és magatartásbeli normákra tanítják a kicsinyeket

⁷⁸ Általánosságban lásd: <http://bic.org/areas-of-work/human-rights/?searchterm=human%20rights>; konkrét cselekvés: http://www.onecountry.org/e194/e19404as_HR_Discourse_at_BIC_story.html

⁷⁹ Lányokról és nők oktatásáról lásd: <http://news.bahai.org/story/809>; a nők helyzetéről lásd: <http://bic.org/assets/CSW%202011.pdf>

⁸⁰ Képességépítésről és a szegénység felszámolásáról lásd: <http://news.bahai.org/story/809>

⁸¹ A fogyasztói társadalom alternatíváiról lásd: <http://news.bahai.org/story/772>

⁸² <http://statements.bahai.org/95-0303.htm>

⁸³ A világbéke ígérete – Nyilatkozat az Igazság Egyetemes Házától, Budapest, 1989; 1992.

⁸⁴ <http://info.bahai.org/social-economic-development.html>

- a *serdülőcsoportokban* a 11-15 év közötti korosztály kap erkölcsi nevelést
- az *imatalálkozók* minden korcsoport számára nyitva állnak, bahá'í és nem-bahá'í imákat használva a lelkek megnyugvására és felüdülésére
- a *tanulókörökben* 15 év felettiek gondolkoznak együtt Isten és ember kapcsolatáról, életről, halálról, életvitelről, vallástörténetről, stb.

Hazánkban a *magyar EU-s elnökség Európai roma stratégiájának pilotjaként* működik a Nyírségben a **MESED (Mesélő Édesanyák)**, a Magyarországi Bahá'í Közösség által alapított Egység a Különféleségben Alapítvány projektje.

Vallásközi tevékenység

Mivel a Hit tanításainak alapvető részét képezi a vallások egyenrangúsága, mint ugyanattól az Istentől alászálló tanításrendszereké, és mivel Alapítóikat is ugyanolyan rangúnak ismeri el, a hívők számára természetes, hogy tevékeny részt vállaljanak a vallásközi párbeszédben.

A közösség képviselői jelen voltak a Világetosz – a Világvallások Parlamentjének nyilatkozata⁸⁵ megszövegezésében, részt vesznek a Parlament munkájában⁸⁶, dolgoznak a United Religions Initiative⁸⁷ csoportjaiban, stb.

Az Igazságosság Egyetemes Háza 2002-ben felhívást intézett a világ vallásainak vezetőihez, felszólítva őket az egymással való kibékülésre. A levelet az egyes országok közösségei sokezer érintetthez juttatták el.

A század első éveiben kapcsolatfelvételre került sor a Szentszék és a bahá'í világgözösség között; a Közösség tagjai a katolikus egyház meghívására részt vettek és felszólaltak az Indiában rendezett egyházközi konferencián.⁸⁸

A világgözösség képviselői 2010-ben meghívást kaptak a G8-as országok egyházi vezetőinek csúcskonferenciájára,⁸⁹ illetve az utóbbi években számos egyéb, társadalmilag sürgető problémákat vallásos szempontból megvitató konferencián voltak jelen⁹⁰.

Hazánkban a közösség Szegeden szervez rendszeres vallásközi összejöveteleket⁹¹, ahol a vallások megjelent képviselői különféle aktuális kérdéseket vitatnak meg: szeretet, a gazdasági válság értékelése vallási szemszögből, család és gyermeknevelés, stb., és képviselői jelen vannak a Vallásközi Párbeszéd Társaságban⁹² is.

⁸⁵ Világetosz – a Világvallások Parlamentjének nyilatkozata, Egyházfórum, Budapest, 1997

⁸⁶ <http://news.bahai.org/story/741>

⁸⁷ www.uri.org

⁸⁸ http://bahai-library.com/uhj_dialogue_new_delhi

⁸⁹ <http://news.bahai.org/story/779>

⁹⁰ http://www.onecountry.org/e201/e20101as_Hague_Interfaith_Conference_story.html

⁹¹ Bővebben <http://www.bahai.hu/new/?tag=vallaskozi-parbeszed>

⁹² www.vallaskoziparbeszed.hu